

POLIISIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2023 JA TULOSSUUNNITELMA 2019

POL-2019-5466

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
2. POLIISIN VISIO JA STRATEGIA.....	3
3. KESKEISIMMÄT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET POLIISITOIMINNAN KANNALTA.....	4
4. TAVOITTEET VUONNA 2019	5
4.1. Poliisitoiminnan yleiset tavoitteet vuonna 2019	5
4.1.1. Rikostorjunnan vaikuttavuuden lisääminen.....	5
4.1.2. Parannetaan ennalta estävän toiminnan vaikuttavuutta.....	6
4.1.3. Tuodaan palvelut lähemmäksi ihmisiä kustannuksia alentavasti	7
4.1.4. Kehitetään poliisitoimintaa ja palveluiden saatavuutta sekä toimintaedellytysten turvaaminen	7
4.1.5 Hyvän turvallisuustilanteen ylläpitäminen	9
5. TAVOITTEET VUONNA 2020 - 2023	11
6. POLIISITOIMEN MÄÄRÄRAHAKEHYKSET VUOSINA 2019 - 2023.....	12
7. SEURANTATIEDOT	12
7.1. Poliisitoimen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	12
7.2. Muut keskeiset tavoitteet	13
8. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN VAHVISTAMINEN.....	15

1. JOHDANTO

Poliisin toiminta- ja taloussuunnitelman toteuttaminen kytkeytyy sisäministeriön hallinnonalan visioon, jonka mukaan hallinnonalan päämääränä on edetä kohden tavoitetilaa, jossa ”Suomi on Euroopan turvallisin ja yhdenvertaisin maa”.

Poliisin toiminta- ja taloussuunnitelma sekä sen osana tulevan vuoden tulossuunnitelma on samalla osa pääministeri Sipilän hallitusohjelman sekä poliisin strategian toimeenpanoa huomioiden Sisäministeriön suunnittelukaudelle annetut linjaukset. Suunnitelmaan vaikuttavat erityisesti myös valtioneuvoston kehys- ja budjettipäätökset ja valtioneuvoston selonteossa sisäisestä turvallisuudesta esitetyt linjaukset.

Sisäministeriön hallinnonalan strategisia tavoitteita suunnittelukaudella ovat (Sisäministeriön julkaisu 15/2018 ”Sisäministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2019 - 2022”):

1. Turvallisuusympäristöä analysoidaan ja sen muutoksia ennakoidaan nopeammin ja kustannustehokkaammin
2. Sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimivaltuudet ja suorituskyky vastaavat muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia.
3. Maahanmuutto on hallittua ja tukee samalla työllisyyttä ja talouskasvua
4. Arjen turvallisuus turvataan viranomaisyhteistyöllä ja ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä.
5. Yhteiskunnan kriisinkestokykyä ylläpidetään ja parannetaan.

2. POLIISIN VISIO JA STRATEGIA

Poliisin strategia ja visio on annettu 17.3.2017 vuosille 2017–2020. Poliisin visio ja strategia pysyy täten samana. Poliisin toiminnan tavoitetila on johdettu suoraan sisäministeriön yhteisestä visiosta. Poliisin toiminnan tavoitetilana on, että ”Suomi on Euroopan turvallisin maa, minkä takeena on ammattitaitoinen, palvelualtis, luotettava, yhteistyöhakuinen ja tehokkaasti organisoitu poliisi.”

Poliisin visio on: ”Poliisi on kaikkien aikojen turvaaja”.

Poliisin strategiassa keskeiset päämäärät ovat:

1. Turvallisuuden varmistaminen
2. Rikollisuuden torjuminen
3. Hyvät palvelut
4. Avoin toiminta ja vaikuttavuuden edistäminen

3. KESKEISIMMÄT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET POLIISITOIMINNAN KANNALTA

Sisäministeriön Tulevaisuuskatsauksessa (2018) - Suomesta maailman turvallisin maa - keskeiseksi ministeriön toimialalla vaikuttaviksi muutoksiksi on nostettu neljä teemaa:

1. Yleinen turvallisuustilanne paranee, turvallisuusongelmat kasautuvat
2. Korkean teknologian yhteiskunta on altis häiriöille
3. Muuttoliikkeet muovaavat yhteiskuntaa
4. Ikääntyminen ja kaupungistuminen haastavat sisäisen turvallisuuden palvelut

Katsauksessa todetaan, että **kokonaisrikollisuus on laskenut yleisen hyvinvoinnin lisäännyttyä, mutta hyvinvointi ja turvallisuus eivät jakaudu tasaisesti eri väestöryhmien kesken.**

Kymmenesosa väestöstä kokee yli kaksi kolmasosaa kaikesta väkivallasta. Turvattomuuden jakautuminen liittyy kiinteästi yksilöllisiin ominaisuuksiin kuten sukupuoleen, asuinpaikkaan, koulutukseen ja tulotasoon. Eriarvoistuminen ja syrjäytyminen ovat merkittäviä perinteisten turvallisuusuhkien kuten rikollisuuden ja sen uhriksi joutumisen taustatekijöitä. Väkivallan polttopisteessä ovat nuoret, rikollista tai päihteiden ongelmakäyttöön liittyvää elämäntapaa edustavat miehet sekä naiset, jotka kärsivät toistuvasta lähisuhdeväkivallasta.

Arvojen todellinen tai koettu sirpaloituminen voi myös eriyttää ihmisryhmiä toisistaan ja lisätä vastakkainasetteluja ryhmien välillä. Kasvukeskuksissa kasvavat hyvinvointi- ja tuloerot voivat johtaa asuinalueiden eriytymiseen. Väestön kokemukset epäkohdista ja kansainväliset esimerkit kasvattavat yhteiskunnallisten levottomuuksien mahdollisuutta.

Edelleen, kuten vuonna 2017 laaditussa toiminta- ja taloussuunnitelmassa on todettu, Suomen turvallisuusympäristö ja samalla poliisin toimintaympäristö jatkaa voimakasta, nopeaa muutostaan. Kansainvälistymisen, digitalisaation, teknologisen kehityksen ja globalisaation myötä turvallisuusympäristö on vakiintumassa moniulotteiseksi, hajanaiseksi ja kansallisesti sekä kansainvälisesti rajattomaksi.

Samoin voidaan edelleen todeta, että toimintaympäristössä ilmenee uusia, epäsymmetrisiä ja koko turvallisuuskenttää läpipleikkaavia uhkia, joista voidaan käyttää yläkäsitteenä nimitystä hybridiuhat.

Tulevaisuuskatsauksen mukaan **teknologiset keskinäisriippuvuudet kasvavat ja kybertoimintaympäristön ketjut monimutkaistuvat samalla kun niiden hallinta tulee yhä vaikeammaksi.**

Digitalisaatio, automatiikka, robotiikka ja keinoäly integroituvat tiiviisti yhteiskuntaan ja ihmisten arkeen ja sen edistämiseen liittyy paljon odotuksia. Kun teknologiaa hyödynnetään yhä laajemmin, myös luonnononnettomuuksista ja tahallisesta toiminnasta johtuvat vahingot kasvavat. Toisaalta kauko-ohjattavat havainnointivälineet, analytiikka ja big data voivat tukea päätöksentekoa ja mahdollistaa turvallisemman toiminnan. Teknologiset innovaatiot voivat myös lisätä turvallisuutta vähentämällä onnettomuuksien määrää sekä vakavuutta.

Väestön keski-ikä nousee Suomessa EU-maista nopeimmin. Väestön ikääntyminen ja erityisesti yksin asuvien ikäihmisten määrä kasvaa ja samanaikaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen painopiste siirtyy kotiin annettaviin palveluihin. Väestönkeskittymät kaupungeissa vaativat enemmän suorituskykyä viranomaisilta. Sisäasiainhallinnon tavoitteena on turvata palvelut riittävän tasapuolisesti koko maassa. Operatiivisen viranomaistoiminnan lisäksi turvallisuuden takaamisessa korostuvat aiempaa enemmän maakuntien ja kuntien rooli, järjestöjen ja eri hallinnonalojen yhteistyö sekä elinkeinoelämän ja tutkimuslaitosten ja yliopistojen merkitys.

Laiton maahantulo EU:n alueelle jatkunee ja terroriuhka Euroopassa pysynee tulevaisuudessakin koholla. Väestönkasvu, ilmastonmuutos sekä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan kriisit vaikuttavat Eurooppaan myös tulevaisuudessa.

Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä on kasvanut Suomessa kahden viime vuosikymmenen aikana ja kasvun arvioidaan jatkuvan voimakkaana lähivuosina. Myös siihen tulee varautua, että turvapaikanhakijoiden määrä voi nopeasti kasvaa useiden edeltävien vuosien noin 4 000 hakijan tasosta.

Viime vuoden mukaisesti voidaan todeta myös, että disinformaatio ja kyberympäristössä tapahtuvien rikoksetekomahdollisuuksien kasvu on ollut omiaan lisäämään uhkia ja kasvattamaan kansalaisten epätietoisuutta. Samalla kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet laittomasti maahan jäävät voivat muodostaa uhan entistä vakavamman rikollisuuden, pimeiden työmarkkinoiden ja hyväksikäytön muodossa.

Lisäksi yksittäisten radikaali-islamilaisten väkivallantekojen uhka Euroopassa ja myös Suomessa on kohonnut. Euroopassa ja aivan Suomen lähialueilla on tapahtunut viimeisten vuosien aikana useita vakavia terroritekoja, joista ensimmäinen on tapahtunut nyt myös Suomessa. Suojelupoliisi on kesällä 2017 kohottanut terrorismin uhka-arviotaan Suomessa ja on ilmeistä, että konfliktialueilta palanneet radikalisoituneet voivat muodostaa konkreettisen turvallisuusuhan.

Kuten tulevaisuuskatsauksessa todetaan, osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistaminen edellyttää ilmiölähtöistä ja poikkihallinnollista tietoa sekä osaamista sisäisestä turvallisuudesta ja sen johtamista eri tasoilla. Suuri osa sisäisen turvallisuuden ongelmista edellyttää useiden hallinnonalojen samanaikaisia ja yhteen sovitettuja toimia, jotta niihin voidaan vastata kustannustehokkaasti.

Henkilöstöpainotteisella toimialalla ydintehtävien resursointi sekä lainsäädännöstä tai toimintaympäristön muutoksista johtuvat resurssitarpeet tulee ennakoida ja varmistaa. Tämä edellyttää kykyä ennakoida toimintaympäristön muutoksia paikallisella ja valtakunnallisella tasolla.

4. TAVOITTEET VUONNA 2019

4.1. Poliisitoiminnan yleiset tavoitteet vuonna 2019

4.1.1. Rikostorjunnan vaikuttavuuden lisääminen

Rikostorjuntaa kohdennetaan siten, että varmistetaan rikosvastuun toteutuminen yhteiskunnan ja yksilön kannalta haitallisimmassa rikollisuudessa (terroristiset rikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, seksuaalirikokset, tietoverkkorikollisuus, järjestäytynyt rikollisuus, talousrikollisuus ja harmaa talous, huumausainerikollisuus ja viharikollisuus). Rikoksen uhrin oikeuksien toteutuminen huomioidaan kattavasti. Rikostorjunnalliset tavoitteet huomioidaan kaikilla poliisitoiminnan osa-alueilla sekä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa tehtävässä yhteistyössä. Rikostorjunnalla saavutetaan erityistä ja yleistä rikosten ennalta estävyyttä.

Poliisihallituksen tavoitteena v. 2019 on:

- Matkustaja -hankkeen tietojärjestelmien ja siihen liittyvien prosessien kehittämistä jatketaan siten, että hankkeen päättyessä matkustajatietoyksikössä on valmius käsitellä matkustajatietoja lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tietojen käsittelyn laajuus ja tehokkuus sekä poliisin vaste matkustajatietoyksikön toimeksiantojen toteuttamiseen kenttätoiminnassa ja tutkinnassa on suoraan riippuvainen matkustajatietoyksikön resursoinnista ja edelleen paikallispoliisin resursoinnista.

- Huolehditaan Vitja-järjestelmän jatkokehittämisestä esitutkinta-osan rakentamisesta, ja varmistetaan järjestelmän käytettävyys, loppukäyttäjystävällisyys ja toiminnallinen tarkoituksenmukaisuus.

Poliisihallitus asettaa yksiköiden tulostavoiteasiakirjassa yksiköille seuraavat tavoitteet v. 2019

- Rikostorjunnassa painotetaan vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten sekä yhteiskunnan kannalta haitallisimpien tekojen (terroristiset rikokset, järjestäytyneet rikollisuus, tietoverkkorikollisuus, talousrikollisuus ja harmaa talous, huumausainerikollisuus ja viharikollisuus) ennalta estämistä ja tutkintaa.
- Talousrikollisuuden torjunnassa kehitetään esikäsittelyä ja tutkintaprosesseja tutkinta-aikojen lyhentämiseksi sekä rikoshyödyn jäljittämistä ja poisottamista vaikuttavuuden lisäämiseksi.
- Päivittäisrikosten esitutkintaprosessia kehitetään yhteistyössä syyttäjien kanssa siten, että rikosten esikäsittelytoiminnot ovat yhtenäiset, varmistetaan rikosten selvitysasteen hyvä taso ja pyritään lyhentämään tutkinta-aikoja. Esikäsittelytoimintojen yhtenäiskäytänteissä huomioidaan sovittelutoiminnan ja Rikosuhripäivystyksen toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö ja sen kehittäminen mm. ennalta estävän toiminnan ja uusintarikollisuuden torjunnan kannalta.
- Kehitetään rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan prosesseja ja menetelmiä.
- Ollaan tiiviimmin mukana Euroopan Unionin Neuvoston ja Europolin Empact-yhteistyössä ottamalla suurempaa vastuuta operatiivisista suunnitelmista.
- Hyödynnetään kyberrikostorjunnan kehittyvät mahdollisuudet kaikessa rikostorjunnassa.
- Huumausainerikollisuutta torjutaan suunnitelmallisesti. Puututaan tehokkaasti ja kohdenetusti vakavaan huumausainerikollisuuteen sekä lievempiin huumausainerikoksiin erityisesti paikallistasolla huomioiden uudet ilmiöt (uudet huumausaineet, huumausaineiden verkossa tapahtuva välittäminen). Lisäksi tuetaan huumausaineiden käytöstä irtautumista.

4.1.2. Parannetaan ennalta estävän toiminnan vaikuttavuutta

Ennalta estävän toiminnan johdettuja rakenteita sekä tietojohtoisuuteen, ennakointiin ja strategiaan analyysiin pohjautuvaa päätöksentekoa kehitetään edelleen sekä varmistetaan poliisin ennalta estävän toiminnan uuden päivitetyn strategian toimeenpano. Ankkuritoimintaa ja rakenteellista yhteistyötä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa kehitetään sekä jatketaan väkivaltaisiin ääriilikkeisiin liittyvien rikosten ja viharikosten aktiivista ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota lähiöturvallisuuteen ja palvelutason kannalta haasteellisiin sekä harvaan asuttuihin alueisiin.

Poliisihallituksen tavoitteena v. 2019 on:

- Ennalta estävästä erityistoiminnasta tehdään päätoimista, mikäli siihen osoitetaan lisäresursointia talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Poliisihallitus asettaa yksiköiden tulostavoiteasiakirjassa yksiköille seuraavat tavoitteet v. 2019

- Poliisin yksiköt varmistavat ennalta estävän toiminnan johdetut rakenteet ja Ankkuritoiminnan toimintaedellytykset resurssiensa puitteissa. Ennalta estävän

erityistoiminnan kohteet valitaan tietojohdoisesti ja lisäksi kiinnitetään erityistä huomioita lähiöturvallisuuteen ja palvelutason kannalta haasteellisiin sekä harvaan asuttuihin alueisiin.

- Tehostetaan yleisötilaisuuksiin liittyvien poliisin päätösten noudattamisen valvontaa.

4.1.3. Tuodaan palvelut lähemmäksi ihmisiä kustannuksia alentavasti

Uudet viestintäteknologiat ja perinteinen toimintamalli yhdistetään ihmisten turvallisuuden tunteen säilyttämiseksi (sosiaalinen media, virtuaalisen lähipoliisitoiminnan kehittäminen). Sähköistä asiointia kehitetään edelleen ja edistetään palveluiden käyttöasteen kasvua. Käyttöön otetaan uusi asetietojärjestelmä vuonna 2019 - 2020 sekä kehitetään sakkomenettelyprosessia ja sakkomenettelyn käyttöä.

Poliisihallituksen tavoitteena v. 2019 on:

- Toteutetaan helposti käyttöönottettava digitaalinen ja turvallinen tunnistusratkaisu (mobiilihenkilökortti). Tunnistusratkaisua hyödyntäen suunnitellaan ja edistetään jatkossa muiden poliisin myöntämien lupien digitalisointia (mobiililuvat).
- Aloitetaan henkilökortti- ja passijärjestelmän uudistaminen.
- Aloitetaan liikennevirhemaksun käyttöönoton mahdollistavan tietojärjestelmän kehittäminen siten, että samalla luodaan nykyaikainen sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä ajo-oikeusasioiden käsittelyä (mm. ajokiellot) varten.
- Jatketaan uuden asetietojärjestelmän kehittämistä. Järjestelmän ja ampuma-aselain muutoksen edellyttämät koulutukset toteutetaan siten, että henkilöstöllä ja sidosryhmillä on valmius uuden menettelyn käyttöönottoon vuoden 2019 loppuun mennessä.
- Valmistaudutaan uuden rahankeräyslain voimaantuloon ja toteutetaan uuden lain edellyttämät tietojärjestelmämuutokset.

Poliisihallitus asettaa yksiköiden tulostavoiteasiakirjassa yksiköille seuraavat tavoitteet v. 2019

- Valmistaudutaan ampuma-aseasioiden sähköiseen asiointiin ja valvontamenettelyyn sekä uuden asetietojärjestelmän käyttöönottoon. Varataan resursseja nykyisen tietojärjestelmän tietojen oikeellisuuden varmistamiseen sekä henkilöstön, ase-elinkeinonharjoittajien ja muiden ulkoisten käyttäjäryhmien koulutukseen sekä muuhun sidosryhmäyhteistyöhön.
- Poliisiyksiköt huolehtivat, että sakkolain uudistamisen yhteydessä poliisille siirtyvien ajo-oikeusasioiden käsittelyyn varaudutaan koulutuksin ja sisäisin järjestelyin
- Valmistaudutaan uuden rahankeräyslain voimaantuloon huomioiden uudistuksen vaikutus lupahallinnon henkilöstön tehtävien muuttumiseen ja kouluttautumiseen kiinnittäen erityistä huomiota lupahallinnon neuvontapalvelun henkilöstön osaamisen kehittämiseen valtakunnallisen neuvontatehtävän sujuvuuden varmistamiseksi.

4.1.4. Kehitetään poliisitoimintaa ja palveluiden saatavuutta sekä toimintaedellytysten turvaaminen

Poliisin teknologisen suorituskyvyn tason säilyminen ja kehittyminen varmistetaan annetun rahoituskehysten puitteissa. Poliisin toimitilahankkeet etenevät valtion toimitilastrategian mukaisesti siten, että ne edesauttavat poliisia saamaan käyttöönsä terveelliset, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat mikäli rahoituskehys sen mahdollistaa. Käyttöön otettujen järjestelmien

häiriöttömyydestä, käytettävyydestä ja toimintavarmuudesta huolehditaan. Digitalisaatiota ja automatisaatiota edistetään tuottavuutta lisäävällä ja mm. valtioneuvoston ja hallitusohjelman mukaisella tavalla (mm. Handi-hanke). Varmistetaan uuden teknologian hyödyntäminen.

Poliisihallituksen tavoitteena v. 2019 on:

- Selvitetään poliisityötä tukevia uuden teknologian tarjoamia ratkaisuja ja mahdollistetaan niiden täysipainoinen hyödyntäminen mm. varmistamalla henkilöstön osaaminen.
- Varmistetaan, että sähköisen tiedonhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan sekä tietojen ajantasaisena pitämisen toiminnalliset periaatteet, ratkaisut ja tietorakenteet tukevat poliisitoimintaa. Varmistetaan, että vaatimukset otetaan kattavasti huomioon osana prosessien, palveluiden ja tietojärjestelmien kehitystyötä ja ylläpitoa. Kehitetään poliisin tietoarkkitehtuurin hallintaa ja ohjausta, tiedon sähköisiä säilyttämiskäytäntöjä sekä kykyä suojautua kyberuhkia vastaan.
- Toteutetaan hankintojen keskittämisen selvityshanke ja tehdään siitä johtopäätökset jatkokehittämisen pohjaksi.
- Kehitetään asiakas- ja käyttäjälähtöisiä digitaalisia palveluja ja hyödynnetään teknologiaa toimintatapojen muutoksiin sekä tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseen.
- Varmistetaan Valtori- ja Tuve-yhteistyön toimivuus ja niihin liittyvien palvelujen häiriötön saatavuus ja kustannustehokkuus sekä poliisitoiminnan vaatimusten mukainen kehittäminen.
- Varmistetaan poliisin toimitilojen uudistaminen turvallisiksi, terveellisiksi ja tarkoituksenmukaiseksi valtion toimitilastrategian linjausten mukaisesti pohjaten vanhojen ja huonokuntoisten toimitilojen uudistaminen vuoden 2018 aikana tuotettuun toimitilojen uudistamisen pitkän aikavälin suunnitelmaan (tiekarttaan).
- Kehitetään poliisin riskienhallinnan, organisaatioturvallisuuden ja valmiuden tasoa järjestelmällisesti vastaamaan ajanmukaisesti uudenlaisiin turvallisuushaasteisiin ja tarpeisiin. Varmistetaan tätä edellyttävä osaaminen, menetelmät ja toimintaa tukevat järjestelmät. Varmistetaan poliisin omasuojakyvyn riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus organisaatioturvallisuuden eri osa-alueilla myös erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
- Poliisitoimen luotettavuutta vahvistetaan edelleen jatkamalla GRECO:n suositusten täysimääräistä täytäntöönpanoa.
- Selvitetään joustavien resurssien käytön mahdollistava organisaatoratkaisu ja edistetään uudenlaisia työnteon tapoja ja uutta organisaatiokulttuuria, kuten esimerkiksi digitalisaation ja HR-roolin kehittäminen sekä valmentavan johtamisen vahvistaminen.
- Varmistetaan ja ajanmukaistetaan poliisin henkilöstöön kohdistuvaan epäasialliseen vaikuttamiseen puuttuvat tarkoituksenmukaiset keinot.
- Otetaan käyttöön poliisin toimitilojen uudistetut toimitila- ja työympäristökonseptit sekä vahvistetaan poliisin toimitilastrategia ja aloitetaan sen toimeenpano.

Poliisihallitus asettaa yksiköiden tulostavoiteasiakirjassa yksiköille seuraavat tavoitteet v. 2019

- Kehitetään toimintaa vastaamaan uudistuvan henkilötieto- ja tiedonhallintalainsäädännön vaatimuksia lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.
- Edistetään uudenlaisia työnteon tapoja ja uutta organisaatiokulttuuria, kuten esimerkiksi digitalisaation ja HR-roolin kehittäminen sekä valmentavan johtamisen vahvistaminen
- Osallistutaan taloushallinnon automaation lisäämiseen edelleen aktiivisesti mm. ottamalla Handi-tietojärjestelmä käyttöön
- Kehitetään poliisiyksikön riskienhallinnan, organisaatioturvallisuuden ja valmiuden tasoa järjestelmällisesti Poliisihallituksen antamien normien ja linjausten mukaisesti. Varmistetaan tätä edellyttävä poliisiyksikön osaaminen, menetelmät ja toimintaa tukevat järjestelmät samoin kuin poliisiyksikön omasuojakyvyn riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus organisaatioturvallisuuden eri osa-alueilla myös erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
- Edistetään kansalliskielistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista oikeusministeriön julkaisemia työvälineitä hyväksi käyttäen ja v. 2019 varmistetaan erityisesti kielellisten oikeuksien toteutuminen esitutkinnassa esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

4.1.5 Hyvän turvallisuustilanteen ylläpitäminen

Ylläpidetään hyvä turvallisuustilanne turvaamalla kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus nykyisellä tasolla ja parantamalla katuturvallisuutta ja poliisin näkyvyyttä. Poliisin asianmukaisesta ja riittävästä suorituskyvystä ja työturvallisuudesta huolehditaan. Yhteiskunnan ja kansalaisten luottamusta poliisitoimeen vahvistetaan edelleen kehittämällä poliisin luotettavuutta ja uskottavuutta tukevia toimia sekä sisäistä valvontaa.

Vuoden 2019 erityispiirteenä oleva Suomen EU -puheenjohtajuuskausi ja poliisin vastuulla olevat puheenjohtajuuskauden turvaamistehtävät hoidetaan menestyksellisesti. Kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämistä ja ylläpitämisestä sekä tehokkaasta tietojenvaihdosta huolehditaan sekä harjoitetaan muuta aktiivista operatiivista yhteistyötä muiden maiden ja eräiden kansainvälisten järjestöjen kanssa sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Määritellään poliisin analyysitoiminnan keskeisiä toimintoja ja niiden tavoitteita. Kehitetään menetelmiä analyysin hyödyntämiseksi kattavasti päätöksenteon tukena kaikilla toiminnan tasoilla. Kehitetään poliisin toimintaympäristön analyysimenetelmiä sekä tulosten käyttämistä ennakoinnin tukena.

Poliisihallituksen tavoitteena v. 2019 on:

- Liikenteen automaattivalvontaa tehostetaan mm. kalustohankinnoilla ja analyysitoimintaa kehittämällä. Valvontavälineitä, osaamista ja seuraamusprosesseja kehitetään ja huolehditaan niiden laadukkaasta ja tehokkaasta käytöstä.
- Poliisin erityistoimintojen ja peruspartioiden suorituskyykyä ja työturvallisuutta parannetaan päivittämällä aseistusta, varusteita, välineitä ja kalustoa. Kriittiset voimankäyttö- ja suojavälineet hankitaan keskitetysti.
- Laittoman maahantulon tilanne säilytetään Suomessa hallittuna.
- Määritellään poliisin toimintaympäristön analyysin sekä resurssianalyysin tarpeet ja toteutustapa sekä aloitetaan poliisin analyysien valtakunnallinen toteutus.

Kehitetään analyysin perustuva toimintamalli poliisin keskeisten ohjaus- ja seurantaprosessien tueksi.

- Edistetään Pohjoismaisen poliisiyhteistyön tehostamista ja parantamista yhdessä sisäministeriön kanssa pyrkimällä laajaan valtiosopimukseen muiden Pohjoismaiden kanssa.
- Osallistutaan aktiivisesti EU -puheenjohtajuuskauden hoitamiseen ja edistetään Suomelle tärkeitä asioita, kuten ADEP -projektia ja PNR -yhteistyötä.
- Toteutetaan vuoden 2018 Schengen arviointien Suomelle asetettuja suosituksia ja parannusesityksiä
- Valmistaudutaan Suomen passien sormenjälkitietojen luku-oikeuksien myöntämiseen sekä kehitetään valmiuksia muiden maiden myöntämien passien sormenjälkitietojen lukemiseen. Parannetaan matkustusasiakirjojen allekirjoitusvarmenteiden hallinnoinnin luotettavuutta ja varmenteiden saatavuutta.
- Päivitetään viestintästrategian kehittämisalueet vuosille 2020-2023.

Poliisihallitus asettaa yksiköiden tulostavoiteasiakirjassa yksiköille seuraavat tavoitteet v. 2019

- Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus turvataan nykyisellä tasolla.
- Parannetaan katuturvallisuutta ja lisätään poliisin näkyvyyttä häiriöalttiilla alueilla. Tuloksia mitataan katuturvallisuusindeksin lisäksi uusilla valvonta- ja häiriöindekseillä.
- Maastapoistamispäätösten täytäntöönpano on tehokasta.
- Liikenteenvalvonnan painopistealueet ovat rattijuopumukset, törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja raskas liikenne. Valvonnan yhteydessä torjutaan aktiivisesti myös muuta rikollisuutta.
- Paikallispoliisin vastuulle kuuluvan, lainsäädäntöuudistuksen myötä jatkuvasti kasvavan, luvanvaraiseksi säädetyn yksityisen turvallisuusalan toiminnan valvonta tulee saada osaksi poliisin päivittäistä toimintaa.
- EU -puheenjohtajuuskauden hoitamiseen varataan sekä turvaamisjärjestelyjen edellyttämät resurssit että asiantuntemus Suomelle tärkeiden asioiden edistämiseen.
- Huolehditaan siitä, että Suomen 2018 Schengen arviointien suositukset ja parannusesitykset toteutetaan.
- Varmistetaan kansainvälisen yhteistyön toimivaltuuksien ja vastuiden omaksuminen ja soveltaminen Poliisihallituksen linjausten mukaisina.
- Osallistutaan analyysitoiminnan kehittämiseen ammatillisempaan ja valtakunnallisesti yhtenäisempään suuntaan sekä valtakunnalliseen strategisen analyysin kehittämiseen sekä varmistetaan valmius paikallisen analyysin tuottamiseen.
- Viestinnällä ja sisäisellä laillisuusvalvonnalla pyritään lisäämään poliisitoiminnan vaikuttavuutta ja ylläpitämään vahvaa luottamusta poliisiin. Toteutetaan viestinnän valmiuden kehittämiseen liittyvät toimenpiteet kaikissa poliisiyksiköissä.

- Edistetään kansalliskielistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista oikeusministeriön julkaisemia työvälineitä hyväksi käyttäen ja v. 2019 varmistetaan erityisesti kielellisten oikeuksien toteutuminen esitutkinnassa esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

5. TAVOITTEET VUONNA 2020 - 2023

Poliisihallitus pyrkii varmistamaan poliisin resurssien riittävän tason.

Poliisitoimen toiminnalliset painopisteet on määritelty ja ne ohjaavat poliisitoimintaa ja tavoitteenasettelua. Poliisin yksiköt varmistavat, että toiminnalliset painopisteet ja tavoitteet toteutuvat mahdollisista sopeuttamistoimista huolimatta. Teknologian hyödyntäminen ja digitalisaation edistäminen edellyttää lisärahoitusta ja toimenpiteet toteutetaan annettujen määrärahakehysten puitteissa.

Ennalta estävän toiminnan tavoitteet on määritelty poliisin EET-strategian mukaisesti. Tavoitteena on kohdistaa toimenpiteitä niihin henkilöihin ja ryhmiin, jotka ovat vaarassa ajautua rikosentekijöiksi. Ennalta estävästä erityistoiminnasta on tullut vakiintuneesti päätoimista kaikissa poliisiyksiköissä.

Analyysiosaamista hyödynnetään tavoitteenasettelussa, toiminnassa, resurssien kohdentamisessa sekä vaikuttavuuden arvioinnissa. Analyysiosaamisen kehittämistä jatketaan kaikilla hallinnon tasoilla vahvistamalla tiedonprosessien sujuvuus ja osaajien riittävyys ja analyysiin liittyviä työvälineitä kehitetään.

Digitalisaatiota edistetään kansalaisille tarjottavien palveluiden ja poliisin toiminnallisten prosessien sekä työntekijöiden osalta. Uuden teknologian mukaisten laitteiden käyttöä laajennetaan, mm. rekisterikilpien lukulaitteen käyttöalaa laajennetaan valvonta- ja hälytystoiminnan ja rikostorjunnan tukemiseksi. Lisäksi edistetään sähköisten ja mobiilipalveluiden käyttöasteelle asetun tavoitteen saavuttamista. Poliisin tarjoamat sähköiset palvelut tuotetaan yhden katon alle kokoavasta Virtuaalinen Poliisiasema -palvelualustasta.

Sähköisen tiedonhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan laadukkuutta kehitetään osana poliisin toiminnan kehittämistä kokonaisarkkitehtuurimenetelmällä ja digitalisaation tavoitteita tukien ja varmistetaan sen edellyttämä osaaminen ja tietojärjestelmäratkaisut. Kaiken poliisin toiminnassa tuotettavan ja tarvittavan tiedon vaatimustenmukaisuus, yhteentoimivuus ja suojaaminen kaikissa tiedon elinkaaren vaiheissa yhdenmukaisin ja turvallisuusvaatimusten mukaisin ratkaisuin varmistetaan. Poliisin suorituskyky myös toimintaan kohdistuvassa mahdollisessa kyberhyökkäyksessä varmistetaan. Lisäksi käynnistetään poliisin analogisten tietovarantojen digitoitinhankkeen valmistelevat toimet. Digitaalisen tutkinta- ja todistusaineiston hallintaratkaisujen kehittäminen ja käyttöönotto kansalaisilta ja sidosryhmiltä saatavan tiedon käsittelyyn ja tallentamiseen aloitetaan.

Vitja-tietojärjestelmä valmistuu ja viranomaisten yhteinen kenttäjohtojärjestelmä KEJO otetaan poliisissa käyttöön. Vitjaa ja KEJOa hyödynnetään täysipainoisesti huolehtimalla osaamisen kehittämisestä ja muutoksenhallinnasta. Järjestelmien jatkokehityksestä huolehditaan suunnitelmallisesti.

Poliisin toimipisteiden uudistamista jatketaan vastaamaan poliisin 2020-luvun toiminnallisia tarpeita pitkän aikavälin suunnitelman pohjalta (tiekartta).

6. POLIISITOIMEN MÄÄRÄRAHAKEHYKSET VUOSINA 2019 - 2023

Huom. taulukot päivitetään myöhemmin vastaamaan budjettiriihen mukaista tasoa.

1000 euroa	TA 2018	TAE 2019	S 2020	S 2021	S 2022	S 2023
26.10.01 Poliisitoimi	738 069	753 095	739 755	737 792	735 836	733 884
26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetukset	9 168	9 168	9 168	9 168	9 168	9 168
26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot	1 000	7 330				

7. SEURANTATIEDOT

7.1. Poliisitoimen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Poliisitoimen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	TP toteuma	TA2018	TTS -kausi					
			Vuosi	2017	Arvio	TAE2019	S2020	S2021
Rikoslakirikosten määrä, enintään	431 470	435 000	420 000	435 000	435 000	435 000	435 000	435 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ¹⁾	95,0	100,2	98,0	79	78	77	77	
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ²⁾	187,9	187,0	187,0	188,0	186,0	186,0	186,0	
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ³⁾		3,02		2,9		2,8		
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) ⁴⁾		3,5		3,5		3,5		

1) **Katuturvallisuusindeksissä** painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä rattii- ja liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

2) **Liikenneturvallisuusindeksi** on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

3) **Kansalaisten turvallisuuden tunnetta** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu edellisen kerran v. 2012, 2014, 2016 ja 2018

4) **Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan** mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Poliisibarometri on joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu, toteutettu v. 2012, 2014, 2016 ja 2018.

7.2. Muut keskeiset tavoitteet

Poliisitoimi, pl. Suojelupoliisi	TP toteuma 2017	2018 arvio	TAE 2019	TTS -kausi			
				2020	2021	2022	2023
Talousarvio- / Kehysrahoitus (ml. lisätalousarviot) (1 000 euroa)	696 678	738 069	753 095	739 755	737 792	735 836	733 884
Kaikki tuotot yhteensä (1 000 euroa)	64 811	69 337	63 795	62 546	62 546	62 546	62 546
Edelliseltä vuodelta siirtynyt rahoitus (1 000 euroa) *)	34 751	22 699	44 051	16 359	16 202	16 132	16 132
KOKONAISRAHOITUS YHTEENSÄ (1 000 euroa)							
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ, HTV¹	9 598	9 772	9 874	9 488	9 334	9 241	9 241
Poliisimiehet, htv	7 148	7 200	7 296	6 897	6 743	6 650	6 650
Opiskelijat, htv	182	263	272	328	328	328	328
Muu henkilöstö, htv	2 269	2 309	2 306	2 263	2 263	2 263	2 263
Toiminnallinen tuloksellisuus	TP toteuma 2017	Arvio 2018	TAE 2019	2020	2021	2022	2023
Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus							
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min.	9,3	10,0	10,2	13,0	13,5	14,0	14,0
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min.	18,3	18,5	19,3	22,5	23,0	23,5	23,5
Automaattisen liikennevalvonnan tiekilometrit	3 200	3 400	3 800	4 000	4 000	4 000	4 000
Rikostorjunta							
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikennerikokset), %, vähintään	49,8	50,0	50,1	47,0	47,0	47,0	47,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikennerikokset), keskiarvo, vrk	125	126,0	129,0	135,0	135,0	135,0	135,0

*) huom. siirtyvä erän arvio kehyskaudella pidetty pitkän aikavälin laskelman mukaisella taosolla

¹ Henkilötyövuositiedot sisältävät vain poliisin toimintamomentilta 26.01.01 palkatun henkilöstön osuuden, ei mm. työllisyysvaroin palkattuja. Vuonna 2017 muilta momenteilta palkattuja oli yht. 48, htv:ta, v. 2018 yht, 38 htv:ta ja v. 2019 arvio yht. 40 htv:ta.

Toiminnallinen tuloksellisuus	TP toteuma 2017	Arvio 2018	TAE 2019	2020	2021	2022	2023
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	37,1	37,0	37,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään,	97,8	85,0	90,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	36 019	35 000	35 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Ilmoitettujen ja päätettyjen talousrikosjuttujen suhde	0,99	0,99	0,99	0,99	0,99	0,99	0,99
Takaisin saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	15,7	15,0	17,0	18,0	20,0	20,0	20,0
Takaisin saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	20,9	18,0	20,0	24,0	25,0	25,0	25,0
Lupahallinto ja -valvonta	TP toteuma 2017	Arvio 2018	TAE 2019	2020	2021	2022	2023
Sähköisen asioinnin toteuma-aste % (sähköisesti haettavien lupien osuus kaikista poliisin luvista)	33	39	40	50	60	70	80
Sähköisen asioinnin käyttöaste % (sähköisesti vireille laitettujen lupien osuus koko volyyymistä niissä luparyhmissä, joissa sähköinen asiointi on mahdollista)	67	70	70	80	80	80	80
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, kpl	1 059 007	1 023 000	1 053 000	1 053 000	1 053 000	1 053 000	1 053 000
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl (sis. ajo-oikeuspäätökset, aselupien peruutus- ja varoituspäätökset sekä järjestyksenvalvoja- ja vartijakorttien peruutukset ja varoitukset)	86 753	65 000	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000

8. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN VAHVISTAMINEN

Poliisihallitus vahvistaa oheisen poliisin toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2020 - 2023 sekä tulossuunnitelman vuodelle 2019.

Helsingissä 15.2.2019.

Poliisiylivohtaja

Seppo Kolehmainen

Hallintojohtaja

Anne Aaltonen